

Departamento di
Enseñansa Aruba

AARDRIJKSKUNDE MAVO

VAKINFORMATIE LANDSEXAMEN 2023

Directie Onderwijs Aruba
Afdeling Examens
Stadionweg 37
Tel: 5283400
Email: landsexamen@ea.aw
Website: www.ea.aw

Departamento di
Enseñansa Aruba

Landsexamen

De vakinformatie wordt samengesteld door de afdeling examens van Directie Onderwijs. De afdeling examens van Directie Onderwijs is verantwoordelijk voor het organiseren en de afname van de landsexamens voortgezet onderwijs. In de vakinformatie wordt het Examenprogramma verwerkt. De Minister stelt het examenprogramma vast voor een vak.

Inhoud

1. INLEIDENDE OPMERKINGEN	4
2. EXAMENPROGRAMMA	4
3. CENTRAAL EXAMEN	5
4. COMMISSIE-EXAMEN	5
5. BEREKENING EINDCIJFER	5
BIJLAGE 1 EXAMENSTOF	7

1. Inleidende opmerkingen

Het landsexamen AARDRIJKSKUNDE MAVO bestaat uit een centraal schriftelijk examen en een commissie-examen. De commissie-examen en de centraal examen zijn verplichte onderdelen van het landsexamen. De commissie-examens van het vak AARDRIJKSKUNDE MAVO bestaat uit een schriftelijke commissie-examen. In het Examenprogramma staat onder anderen welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het commissie-examen zich uitstrekt.

2. Examenprogramma

In [Bijlage 1](#) staat een beschrijving van de examenstof.

In de onderstaande tabel geeft een 'ja' aan in welk examen de vaardigheden en kennis getoetst kunnen worden.

Tabel 1 verdeling van de vaardigheden en kennis over de verschillende examens

Domein	Subdomein	Centraal examen	schriftelijk commissie - examen
C. Leervaardigheden in het vak	C1: Aardrijkskundige vragen	nee	nee
	C2: Aardrijkskundige wijze	nee	nee
	C3: Aardrijkskundige informatie verwerven, verwerken en presenteren	nee	nee
	C4: Luchtfoto's, satellietbeelden en kaarten	nee	ja
	C5: Informatie en communicatietechnologie	nee	nee
	C6: Aardrijkskundig onderzoek	nee	nee
D. Migratie en multiculturele samenleving	D1: Demografie van Aruba en het Caribische gebied	nee	Ja
	D2: Maatschappelijke en ruimtelijke segregatie en grote steden	nee	Ja
	D3: Toegankelijkheid van woningmarkt in grote steden	nee	ja
E. Fysische geografie	E1: Ontstaan van het Caribische gebied	ja	ja
	E2: Ontstaan van het Arubaanse landschap	Ja	Ja
	E3: Klimaatsystemen	nee	nee
F. Omgaan met natuurlijke hulpbronnen	F1: Gebruik van zoetwater	Ja	ja
	F2: Maatregelen ter bevordering van duurzaam gebruik van zoetwater	Ja	Ja

	F3: Energie gebruik	Ja	Ja
	F4: Maatregelen ter bevordering van duurzaam energiegebruik	Ja	ja
G. Internationalisering van de economie	G1: Economische productie	Ja	Ja
	G2: Caribische toerisme	Ja	Ja
	G3: Internationalisering van de industriële productie	ja	Ja
	G4: Verschillen in de wereld	Ja	Ja
H. Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie		nee	ja

3. Centraal examen

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van het centraal examen.

Tabel 2 voorschriften voor het centraal examen:

Opdracht	Tijdsduur	Toegestane hulpmiddelen	weging
Beantwoorden van vragen en maken van opdrachten	150 minuten	Staat in de rooster van het centraal examen	1

4. Commissie-examens

De volledige examenstof wordt verdeeld in twee schriftelijke commissie-examens zoals aangegeven in het examenprogramma. In Bijlage 1 staat een beschrijving van de examenstof.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de aard, de duur, de toegestane hulpmiddelen en de weging van de commissie-examens.

Tabel 3 voorschriften voor de commissie-examens

Commissie-examens	Opdracht	Tijdsduur	Herkansing mogelijk	Weging
schriftelijk commissie-examen	Beantwoorden van vragen en maken van opdrachten	120 minuten	Ja	1

5. Berekening eindcijfer

Het eindcijfer is het gemiddelde van het cijfer voor het centraal examen en het cijfer voor het commissie-examen.

Departamento di
Enseñansa Aruba

Landsexamen

Eindcijfer=

(cijfer centraal examen + cijfer commissie-examen) gedeeld door 2, afgerond op een heel getal.

Bijlage 1 Examenstof

C Leervaardigheden in het vak Aardrijkskunde:

C1 Aardrijkskundige Vragen

1. De kandidaat kan verschillende typen aardrijkskundige vragen herkennen en kunnen onderscheiden.

C2 Aardrijkskundige wijze

1. De kandidaat kan de principes en procedures die kenmerkend zijn voor de werkwijzen van het vak aardrijkskunde, zo zelfstandig mogelijk hanteren bij de bestudering van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en vraagstukken.

C3 Aardrijkskundige informatie verwerven, verwerken en presenteren

1. De kandidaat kan bij gegeven of zelf geformuleerde aardrijkskundige vragen, informatie verwerven.
2. De kandidaat kan zelf verzamelde of aardrijkskundige informatie verwerken.
3. De kandidaat kan resultaten van een leeractiviteit overdragen aan anderen.

C4 Luchtfoto's, satellietbeelden en kaarten

1. De kandidaat kan gebruik maken van kaart, atlas, luchtfoto's en satellietbeelden, in gedrukte en digitale vorm, bij de bestudering van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen, vraagstukken en processen.

C5 Informatie en Communicatietechnologie

1. De kandidaat kan gebruik maken van informatie- en communicatietechnologie bij de bestudering van gebieden, aardrijkskundige verschijnselen en processen.

C6 Aardrijkskundig Onderzoek

1. De kandidaat kan enkele eenvoudige onderzoeken van beperkte omvang uitvoeren.

D Migratie en de multiculturele samenleving:

D1 Demografie van Aruba en het Caribische gebied

1. De kandidaat kan aangeven wat de typerende demografische kenmerken zijn.
2. De kandidaat kan migratievormen –en bewegingen noemen en verklaren.
3. De kandidaat kan bevolkingsgegevens lezen, uitleggen en uitrekenen.
4. De kandidaat kan leeftijdsgrafieken lezen, uitleggen en analyseren.
5. De kandidaat kan typerende demografische kenmerken van Aruba en het Caribisch gebied in relatie brengen met maatschappelijke ontwikkelingen.

D2 Maatschappelijke en ruimtelijke segregatie en grote steden

1. De kandidaat kan verschillende groepen migranten en hun herkomstgebieden benoemen.
2. De kandidaat kan de ruimtelijke geleding van grote steden in wijken beschrijven op basis van sociaaleconomische status.
3. De kandidaat kan het verband tussen de ruimtelijke spreiding van migranten- en andere bevolkingsgroepen enerzijds en de sociaaleconomische status van wijken in grote steden anderzijds beschrijven en verklaren.
4. De kandidaat kan ten aanzien van de ruimtelijke spreiding van migranten en andere bevolkingsgroepen in grote steden een beargumenteerd standpunt verwoorden.

D3 Toegankelijkheid van woningmarkt in grote steden

1. De kandidaat kan de verschillen in beschikbaarheid en toegankelijkheid van de woningmarkt voor migranten- en andere bevolkingsgroepen en de effecten hiervan op de maatschappelijke en ruimtelijke segregatie in grote steden onderling vergelijken.

E Fysische geografie:

E1 Ontstaan van het Caribische gebied

1. De kandidaat kan landschappelijke diversiteit verklaren van het Caribische gebied vanuit endogene –en exogene krachten.

E2 Ontstaan van het Arubaanse landschap

1. De kandidaat kan onderscheid maken tussen de volgende Arubaanse landschappen:
  - Aruba Lava Formatie
  - Batholietlandschap

- Terrassenlandschap
- Strandlandschap.
- 2. De kandidaat kan herkennen wat de typerende fysisch-geografische kenmerken van een gegeven landschap zijn.
- 3. De kandidaat kan vulkaanuitbarstingen, aardbevingen en tsunamis verklaren en beschrijven.

E3 Klimaatssystemen

- 1. De kandidaat kan de hoofdingeling van het klimaatstelsel van Köppen benoemen.
- 2. De kandidaat kan de verschillende klimaatfactoren benoemen en verklaren.
- 3. De kandidaat kan klimaatgrafieken lezen, interpreteren en maken.
- 4. De kandidaat kan het voorkomen van tropische stormen en orkanen in het Caribisch gebied verklaren.

F Omgaan met natuurlijke hulpbronnen:

F1 Gebruik van zoetwater

- 1. De kandidaat kan de mogelijkheden van het gebruik van zoet water op aarde in relatie tot de draagkracht van de aarde beschrijven, verklaren en beoordelen.

F2 Maatregelen ter bevordering van duurzaam gebruik van zoetwater

- 1. De kandidaat kan groot- en kleinschalige maatregelen gericht op duurzaam gebruik van water beschrijven, verklaren en beoordelen.

F3 Energie gebruik

- 1. De kandidaat kan de mogelijkheden van het energiegebruik op aarde in relatie tot de draagkracht van de aarde beschrijven en verklaren.

F4 Maatregelen ter bevordering van duurzaam energiegebruik

- 1. De kandidaat kan de maatregelen gericht op duurzaam en milieuvriendelijk energiegebruik beoordelen.

G Internationalisering van de economie:

G1 Economische productie

- 1. De kandidaat heeft kennis van en toont inzicht in de opbouw, aard en economische betekenis van de productiesectoren in het algemeen.

G2 Caribische toerisme

- 1. De kandidaat heeft kennis van en toont inzicht in het toerisme als het belangrijkste middel van bestaan en de gevolgen hiervan voor de economie.
- 2. De kandidaat kan karakteristieken van het Caribisch toerisme omschrijven, herkennen en verklaren.
- 3. De kandidaat kan de markten van het Caribisch toerisme noemen en verklaren.

G3 Internationalisering van de industriële productie

- 1. De kandidaat kan de ontwikkeling van de productie in tijd en ruimte beschrijven en verklaren.
- 2. De kandidaat kan gevolgen van internationalisering voor lageloonlanden beschrijven, verklaren en beoordelen.
- 3. De kandidaat kan het proces van internationalisering in twee lage loonlanden vergelijken.

G4 Verschillen in de wereld

- 1. De kandidaat kan de verschillen benoemen in een rijk land en een arm land.

H Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie

- 1. De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van de praktische opdracht.